

Literární putování

Libereckým krajem

červen
2022

Krajská
vědecká
knihovna
v Liberci

Na Chrastavsko a Hrádecko za kronikáři a zednářským reakcionářským špiónem

Putování začneme v Chrastavě, kde se narodil i zemřel **Karl Kumpert** (15. dubna 1858 – 8. srpna 1927), učitel a kronikář Chrastavy od roku 1877. Podle adresáře bydlel v roce 1900 v dnešní Muzejní ulici č. 42, v roce 1927 v č. p. 265. Napsal knihu **Ortsbeschreibung von Kratzau, Ober- und Unter-Kratzau** (Místní popis Chrastavy, Horní a Dolní Chrastavy). V chrastavském nářečí napsal pro *Mitteilungen des Vereines für Heimatkunde des Jeschken-Iser-Gaues* 1919 báseň *A ejfach Mittel* (Jednoduchý prostředek) a vyprávění *Dou warn mr uns a dan Laben wuhl nemie sahn* (Tak to se už v tomhle životě asi nevidíme).

TAK TO SE UŽ V TOMHLE ŽIVOTĚ ASI NEVIDÍME

Karl Kumpert

Poršův Joska byl docela dobrý chlap a navzdory alkoholu to dotáhl až do 84 let. Mnoho veselých příhod se o něm vyprávělo. Rád ale diskutýroval o životě, a i kdyby ho to mělo hlavu stát. Došlo-li někde k nějaké mele, byl taky Joska u toho. Byl však natolik chytrý, že vždycky odešel s nějakým tím monoklem, ale se zákonem jinak nepřišel do kříž-

ku. Jednou ho ale přeci jen přistihli. V Pískové krčmě se v neděli zase jednou dělala ručně politika a následně došlo k soudnímu udání. Poršův Joska byl předvolán jako svědek. Soudce ho ale nemohl vyslechnout, protože bylo odpoledne a Joska byl namol namazaný. Proto musel přijít příští den ráno v devět znovu. V určenou hodinu taky byl Joska na místě. Soudce ale začal nadávat: „Včera jste byl opilý, a tak jsem vás dal předvolat dnes ráno, a vy jste už zase opilý. Copak nevíte, že k soudu se musíte dostavit ve střízlivém stavu?“ Nato Joska míní doborosrdčně: „Pane soudce! Tak to se v tomhle životě už asi nevidíme.“

Další autor, **Heinrich Jahne** (17. listopadu 1865, Dolní Chrastava), působil jako učitel v Rumburku. Napsal průvodce **Kennen Sie Rumburg?** (Znáte Rumburk?, asi 1920, zde uveřejnil Jahne báseň *Zum Gruss – Na pozdrav*). V *Leipaer Dichterbuch*, v *Mitteilungen des Nordböhmisches Excursions-Klub* či v *Aus der Heimat* uveřejnil řadu svých dalších básní.

Nejvýznamnějším spisovatelem narozeným v Horní Chrastavě byl **Adolf Lilie** (23. října 1851 – 27. července 1912, Jablonec nad Nisou), který učil ve Vratislavicích a na dívčí měšťance v Jablonci nad Nisou, kde

Každý měsíc zveřejníme nový výlet za zajímavými literárními osudy a památkami našeho kraje.

Informace a podklady ke každé vycházce včetně mapy s trasou výletu naleznete vždy na našich webových stránkách a sociálních sítích. Vydejte se s námi odkrýt literární stopy v našem kraji!

www.kvkli.cz

Literární putování

Libereckým krajem

červen
2022

Krajská
vědecká
knihovna
v Liberci

působil také jako městský kronikář od roku 1900, dopisovatel *Reichenberger Zeitung* a jako člen muzejního a řady dalších spolků. Napsal mnoho odborných děl, především vlastivědu ***Der politische Bezirk Gablonz (Gerichtsbezirke Gablonz und Tanwald). Eine Heimatskunde für Schule und Haus*** (1894, 5), považovanou za jeho nejvýznamnější dílo. Je též autorem novely ***Wunderkuren*** (1890) a národnostního románu ***Auf treuer deutscher Wacht*** (1886).

Kolem repliky středověkého dvorce Curia Vítkov a kostela vystoupáme na vrch Výhledy, odkud můžeme shlížet na Dolní Vítkov. Zde se narodil **Leopold Alois Hoffmann** (29. ledna 1760 – 2. září 1806, Vídeňské Nové Město), který působil od roku 1778 jako publicista v Praze, 1782 ve Vídni, jako německý učitel v Budapešti roku 1785, 1790 opět ve Vídni. Vydával vlastní časopisy a anonymní brožury osvícenského a zednářského obsahu. Stal se z něj fanatický reakcionář, od roku 1792 byl kvůli politické špionáži a polemické publicistice na odpočinku. Je

autorem divadelních děl, např. her ***Die Kinder der Natur*** (Děti přírody, 1778), ***Der Dorfpfarrer*** (Vesnický farář, 1789) či ***Die Abenteuer des Herzens oder Suchen macht Finden*** (Dobrodružství srdce aneb Hledání přináší nalézání, 1786), básní ***Ge-dichte*** (Básně, 1778), děl ***Am Tage Josephs*** (V den Josefa, 1779), ***Unterm Mond ist Leid und Freude, Rhapsodie*** (Pod Měsícem je bolest i radost, rapsodie 1782) či románu ***Wilmar's Leben und Reisen*** (Wilmarův život a cesty, 1783).

Přes Václavice se dostaneme k zámku Grabštejn, kde své putování zakončíme. Pokračovat však můžeme až do Chotyně či Hrádku nad Nisou, kde působila ve 20. a 30. letech 20. století **Bertl Wohl Ballmann** (pro *Grenzland Zeitung* 1929/30, č. 47 napsala baseň *Allgemeines vor Friedhofsmauern*) a také **Leonhard Gahlert** (pro *Aus heimatlichen Bergen* 1936/6 napsal črtu *Der Strampler*).

Marek Sekyra, ukázky přeložil Otokar Simm

TAŽNÝM PTÁKŮM

Heinrich Jahne

V lesích drsný víchr skučí,
listí z větví opadá,
mřou květy v smrti náručí,
když chlad lehá na lada.

Všichni ptáci, jejichž písně
sladce zněly nám v máji,
chystají se v době tísně
na tah k jižnímu ráji.

Šťastný let! Až zas svou záři
slunce v lukách rozlije,
slast se vrátí do všech tváří,
jara květ se rozvíje.

Ó, pak vraťte se vy všichni
do domovské země zpět,
hlas váš s písní neutichni,
nechte štěstí vypučet.

Jaké blahé poslouchání,
vaše písně ze všech stran,
říčky tiché zašplouchání
a violek plná stráž!

Blažený těž, mohu se vznést
s vámi jak při létání,
nový život počíná nést
země při zmrtvýchvstání!

Výletní mapa

